

Številka: 00104-321/2018/5

Datum: 10. 1. 2019

Odgovor na poslansko vprašanje dr. Franca Trčka v zvezi z evalvacijo Ministrstva za obrambo Republike Slovenije in Slovenske vojske

Poslanec dr. Franc Trček je na Vlado Republike Slovenije naslovil pisno poslansko vprašanje (dopis predsednika Državnega zbora Republike Slovenije št. 020-07/18-712/2 z dne 27.11.2018) v zvezi z evalvacijo Ministrstva za obrambo in Slovenske vojske. Poslanec sprašuje kdaj bo narejena evalvacija razvoja MORS in Slovenske vojske, katere bodo strokovne podlage, iz katerih bo izhajala in kdo oziroma kateri neodvisni strokovnjaki jo bodo izvedli. Vlada Republike Slovenije v nadaljevanju posreduje naslednji odgovor:

Pregled razvoja Ministrstva za obrambo in Slovenske vojske je Ministrstvo za obrambo izvedlo v okviru Strateškega pregleda obrambe 2016. Namen Strateškega pregleda obrambe 2016 je bil pregledati ustreznost in učinkovitost obrambnih zmogljivosti RS in delovanje obrambnega sistema v spremenjenem strateškem varnostnem okolju in pridobiti odgovor na vprašanje ali organiziranost in delovanje obrambnega sistema ter njegove zmogljivosti zagotavljajo potrebno odzivnost in sposobnost RS za soočanje z aktualnimi in predvidenimi varnostnimi grožnjami in tveganji. Analizirano je bilo stanje obrambnega sistema in obrambnih zmogljivosti ter ugotovljeni vzroki za razkorak med doseženim in planiranim stanjem. Ocenjena je bila dosežena raven razvoja obrambnega sistema in njegovih zmogljivosti glede na aktualne nacionalne obrambne ambicije, v povezavi z mednarodnimi zavezami ter deklariranimi zmogljivostmi. V nadaljevanju navajamo ključne ugotovitve strateškega pregleda obrambe.

Republika Slovenija se spopriema s poslabšanimi varnostnimi razmerami v regiji in širšem mednarodnem okolju. Posamezne države članice EU in Nata so že bile tarča neposrednih terorističnih aktivnosti, kibernetičnih napadov ter nekaterih oblik hibridnega delovanja. EU se bo tudi v prihodnje spoprijemala z migracijami velikih razsežnosti, ki pomenijo povečano varnostno tveganje. Vse bolj ohlapno razumevanje in celo nespoštovanje mednarodnega pravnega reda povečujeta verjetnost konvencionalnih vojaških spopadov na obrobju Evrope in zavezništva. Sodobne oblike groženj, krize in oboroženi spopadi v soseščini EU pomenijo morebitno varnostno grožnjo tudi za Republiko Slovenijo, na katero se bo morala država ustrezno odzivati.

Obrambni sistem Republike Slovenije je zastal v svojem razvoju. Trenutno ne dosega potrebne ravni sposobnosti za spoprijemanje s prihodnjimi grožnjami in tveganji nacionalne varnosti, ne zmore uresničiti vseh dodeljenih ciljev in nalog ter vzpostaviti vseh nujnih obrambnih zmogljivosti države. Glede na bistveno spremenjeno mednarodno varnostno okolje je treba sprejeti konkretne ukrepe za preseganje sedanjega stanja.

Slovenska vojska ne dosega potrebne ravni pripravljenosti in sposobnosti za delovanja v celotnem spektru vojaških operacij. Posodobitev vojske se je ustavila in ocene na kadrovskega področju opozarjajo, da se bo trend zmanjšane sposobnosti za delovanje nadaljeval tudi v prihodnje.

Republika Slovenija je na točki, ko se mora vprašati o konceptu zagotavljanja lastne varnosti in obrambe ter o svoji vlogi v zavezništvu. Nujna sta prenova temeljnih izhodišč, ki določajo cilje in interese na obrambnem področju, ter usmerjanje prizadevanj in virov v uresničitev prednostnih ciljev. Pri tem povečanje obrambnih izdatkov ne bo samodejno izboljšalo obrambne sposobnosti. Nujni so prenovljene strategije in doktrine, sistemske spremembe, zagon posodobitve Slovenske vojske ter zaustavitev negativnega trenda na kadrovskega področju v vojski.

Politična odločitev o »majhni, moderni in učinkoviti« vojski iz obdobja, ko smo ukinili služenje vojaškega roka in se vključevali v Nato, se ni uresničila. Republika Slovenija potrebuje vojsko, ki bo v sodelovanju z zavezniškimi vojskami sposobna obraniti državo, sodelovati pri zagotavljanju varnosti države in državljanov ter pri zagotavljanju ali vzpostavljanju miru v svetu. Prenovljene strateške usmeritve in normativne podlage morajo vsebovati odločitev o prihodnji vojski in ji zagotoviti sistemske, statusne, finančne, materialne, kadrovske, doktrinarne ter druge razmere za njen razvoj in zagotavljanje potrebne pripravljenosti.

Vlada se je konec leta 2016 seznanila s ključnimi ugotovitvami strateškega pregleda obrambe, potrdila njegove zaključke in sprejela ustrezne sklepe za uresničevanje predlaganih ukrepov.

Vlada RS je že v prejšnjem mandatu in sicer v letu 2017 in 2018 obrnila trend zmanjševanja obrambnih izdatkov. Z zagotovitvijo dodatnih finančnih sredstev in sprejemom novega Srednjeročnega obrambnega programa (SOPR) 2018-2023 je ponovno zagnala investicijski cikel, s katerim se bodo znova začele izgrajevati potrebne zmogljivosti Slovenske vojske in celotnega obrambnega sistema. Trend postopnega povečevanja obrambnih izdatkov se bo nadaljeval tudi v letu 2019. Na podlagi ključnih ugotovitev strateškega pregleda obrambe in sklepov vlade v zvezi z njimi se na državni ravni izvaja pregled veljavne Resolucije o strategiji nacionalne varnosti in pripravljajo predlogi za njeno prenovu.

Ministrstvo za obrambo trenutno pripravlja tudi Belo knjigo o obrambi, ki bo celovito, objektivno in verodostojno predstavila vizijo razvoja ter podala konkretne ključne razvojne cilje obrambnega sistema do leta 2030. Bela knjiga o obrambi bo izražala jasno politično odločenost Republike Slovenije za okrepitev nacionalnega obrambnega sistema ter zavezo glede izpolnjevanja nacionalnih obveznosti do Nata in EU na področju obrambe in zapolnila razvojne in konceptualne vrzeli, ki so posledica poslabšanja razmer v varnostnem okolju, novih tehnoloških trendov in demografskih gibanj v Republiki Sloveniji in širše. Poleg ključnih dosežkov ter prispevka obrambnega sistema Republike Slovenije k nacionalni, regionalni ter globalni varnosti, obrambi in stabilnosti, bo Bela knjiga o obrambi opredelila tudi potrebne obrambne vire ter vizijo prihodnjega razvoja obrambnega sistema Republike Slovenije in njenih obrambnih zmogljivosti.